

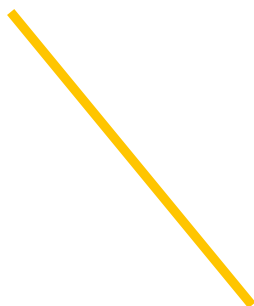
host

**Bianca
Tyhle**

**Bellová
fragmenty**

Brno 2021

Bianca

Tyhle

Bellová
fragmenty

© Bianca Bellová, 2021

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2021
(elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-0684-2 (PDF)

ISBN 978-80-275-0685-9 (ePUB)

ISBN 978-80-275-0686-6 (MobiPocket)

Mamince

Tyhle

fragmenty

Existují na to výzkumy a psychoterapeuti si na tom postavili profesi. Je jedno, co v životě děláte, ale vždycky se ze všeho nejvíc snažíte zavděčit rodičům. Teda tomu z rodičů, kterej to má úplně na salámu. Vždycky toužíte po té pitomý pochvale. Aby vám jednou řekli: „To se ti, hochu, povedlo, no to mám z tebe radost!“ Většinou čekáte marně, ale zkoušíte to pořád dál, je v tom něco nemocnýho, patologickýho. Protože to nemá žádný východisko.

Táta byl na mě opravdu pyšnej jen jednou. Teda aspoň mi to tak přišlo, protože mi jakoby mimochodem stiskl rameno. Bylo to po tom, co jsem se před školou porval s Lacem ze sídliště. Laco do mě strčil loktem v jídelně, když jsem si nesl táč s obědem.

„Co čumíš, demente,“ řekne Laco, zatímco si po triku rozpatlávám UHO.

„Nečumim.“

„Chceš do držky.“

„Nechci.“

„Počkám na tebe před školou.“

Nechci se prát s Lacem. Laco sice chodí jen o třídu vejš, ale už dvakrát propadl. Je nejmíň o hlavu větší než já. A na sídlišti bejvaj kluci tvrdý a ničeho se nebojej. Já se neperu. Nikdy jsem se nepral. Kdyby byl ze školy jinej východ, šel bych tudy. Jenže není.

Když vyjdu ze školních vrat, zůstanu nad schodama stát jak jeliman, pytlík s bačkorama se mi houpá v ruce. Celý schodiště až ke klandru na chodníku lemovaný špalírem kluků, který už se doslechli, že se mi Laco chystá dát do držky. To bylo ještě za starejch časů, kdy na školách neseděl odborník na prevenci šikany. Když vyjdu, zašumí to. Některý volové začnou posměšně pískat a pokřikují na mě „už ses pochcal, buzno?“. Pár kluků, co Laca nemůžou vystát, mě s pokýváním hlavy významně poplácá po rameni.

Laco stojí na chodníku pod schodištěm. Chodník je mokrej, ale už aspoň neprší. Když přijdu, shodí ze sebe Laco bundu Adidas a dá ji držet Frýbovi. Frýba je takovej ten malej hajzlik, co vám při rvačkách dupe na hlavu nebo klečí na krku, když už ležíte na zemi. Kluci brebentěj jeden přes druhýho, dva nebo tři vybíraj sázky. Je to zápas titánů, souboj mezi Muhammadem Alim a Georgem Foremanem. Za oknama sborovny se vlní záclony, učitelé se taky koukaj.

Přijdu k Lacovi tak blízko, že uvidím, jak mu pod nosem vyrážej první nanicovatý fousky. Zrychleně dechá. Cejtim

na jazyku žaludeční šťávy s příchutí ledvinek od oběda. Vidím, jak Laco nabírá vzduch do plic. Usmívá se, trochu přitom vyplázne jazyk.

Oi-cuki je jednoduchý úder. Trénujete to na karate do zblbnutí — předsunete jednu nohu a stejnou rukou vypálíte, pootočíte přitom pěst o 180 stupňů, zatímco tu druhou ruku stáhnete se stejnou silou vzad. Tak vygenerujete pořádnou mrdu. Jak to mám z tréninků zautomatizovaný, ani o tom nemusím přemýšlet, prostě vypálím.

Laco se svalí na zem, moc elegance to nemá.

„Co děláš, kreténe?!“

Z nosu mu valí červená a ret má natržený. Svíjí se na zemi, jako by měl záchvat padoucnice. Vezmu tašku a kluci se rozestoupějí. Trochu se mi klepou kolena.

Táta si pro mě musí přijít do ředitelny.

„Tak ty ses popral?“ povídá cestou domů a klouby prstů na volantě mu úplně zbělají.

„Eh.“

„Tekla mu krev?“ zeptá se a hlas má vzrušený.

„Z nosu, trochu,“ řeknu nejistě.

Táta pevně zatne čelisti a pak mi stiskne rameno. To si budu pamatovat napořád.

Pár dobreh vzpomínek na něj mám.

Jak mě nechal, abych mu v autě zapálil cigaretu takovým tím zapalovačem, co se strká do toho otvoru na palubní desce, kde žhne rozžhavená spirála. Dneska už se to do aut nedává. Podívá se na mě, mrkne a sešlápne pedál plynu

až na zem. Řičím hrůzou a vzrušením, za oknem se míhá šedivá krajina, táta má oči přimhouřený, jak se soustředí na silnici, cigaretu v koutku úst.

Jak venku potichu sněží a my sedíme u krbu, máma nám nahlas předčítá *Hordubala* od Čapka a my s tátou štětečkama soustředěně malujeme regiment napoleonských vojáků pro model bitvy u Slavkova a chlapsky mlčíme. Všude na stěnách visí tátovy krajinky.

Většina vzpomínek na tátu mě ale pořád tíží jako rybářský olůvka; jeho těžká přítomnost zalehla barák pokaždý, když prošel vstupními dveřma. Vzduch najednou ztěžknul a já jsem obyčejně vystřelil do svého pokoje, i když jsem do té doby spokojeně pil kakao v kuchyni a povídal si s mámou.

„Ukaž mi žákovskou.“

„Tomuhle říkáš úkol? Můj syn přece nemůže jít do školy s takovýmhle úkolem!“

„Vždyť to vypadá, jako by to psalo prase zadníma nohama! A tohle?“

„Jak to stojíš, prosím tě? Vždyť takhle stojej jen chcí-páčci!“

Doprovázel to pravidelnýma úderama dlaně do desky stolu a bičováním obočím. Byl cítit alkoholem, cestou z práce se vždycky zastavil na jedno. Měl jsem stažený půlky a pocity na omdlení. Máma se mu většinou snažila jít z cesty, jeho inzultacím se usmívala, i když byly někdy dost hrubý, a vždycky pro něj měla v troubě připravenej talíř s teplou večeří. Řízek měl pokaždý dvakrát tak velkej jak já a dvakrát tolik hranolek; když jsem jí to nedávno připomněl, zasmála se a popřela to.

„Starej bručoun“, tak mu říkala, když o něm mluvila. „Starej bručoun už vstal? A jakou má náladu? Tak postav vodu na kafe, prosím tě.“

A tak jsme drželi pohromadě, máma, táta, rodina, jen jsme sebou vždýcky trhli, když jsme před brankou slyšeli parkovat tátovo auto. Jistěže mámě kamarádky říkaly „prosím tě, že se s ním nerozejdeš, takovej hulvát“, ale máma byla stará škola a věřila, že manželské problémy se mají překonávat, a tak je dost jednostranně překonávala, a mě popravdě nikdy nenapadlo, že by to mohlo bejt jinak. Rozchody a rozvody byly z jinýho vesmíru, ve kterým žili naši spolužáci a ostatní lidi. Máma všechno vydržela, ostatně táta ji nebil, a pokud vím, tak ji ani nepodváděl.

Jednou se ale stalo něco, co mezi nima napořád změnilo poměr sil. To u nás byla na návštěvě neprovdaná teta Marta. Seděli jsme spolu v kuchyni a hráli šachy; měli jsme puštěný rádio s nějakým pořadem o vážný hudbě a pili kakao. Máma se v patře koupala.

„Ahoj, Tome,“ řekne teta Marta, když táta vejde do dveří. Nemají se rádi, ale udržují dekorum. Táta se místo pozdravu dotkne krempy pomyslnýho klobouku a postaví se za mě, aby mi zkontroloval pozice kamenů.

„To je úplná blbost, co tady hraješ. Co ta královna?“ řekne a zaťuká mi na čelo, až to zaduní.

„Nech ho být, Tome. Učí se to. A hraje dobře. Nehrajeme mezinárodní simultánku, ale přátelák u kakaa.“

Táta udělá krok vzad a podívá se na tetu, jako by spadla z Marsu.

„Co ty se do toho sereš, krávo? Podívej se na sebe: bejt tebou, radši mlčím. Jsi tak škaredá, že už takhle každého vyděsíš, tak prosím tě radši aspoň nemluv.“

Teta Marta se kousne do rtu, ale je jí to málo platný; slzy se jí rozkutálejí po obličeji jak desetníky z rozbitého prasátka.

„Ty jsi tak zlej, Tome.“

Táta si do pultitru natočí vodu a naráz ji vypije. Když se otočí, stojí tam máma v růžovém županu s výrazem jako Attila Bič Boží. Bez jediného varování mu ji vypálí do obličeje, a je to rána jak z děla. Ruku má v pěst, ale prostředník jí trochu trčí dopředu. Moje mírumilovná a laskavá máma zlomí tátovi nos, všichni slyšíme to jemný křupnutí. Táta se sveze k zemi, zakryje si nos dlaní a na chvíli omdlí. Teta Marta je ošetřovatelka, a tak mu dává první pomoc.

Trvalo týden, než se na mámu odvážil znovu promluvit. Po dalším týdnu mu odpověděla, jedním slovem. Po tomhle táta trochu zkrotnul a nos měl nakřivo. Občas se to mámě snažil vyčist, ale ona ani nehnula brvou a připomněla mu, že k nám kvůli němu přestala teta Marta jezdit.

Byl jsem za mámou nedávno. Udělal jsem čaj. Zamíchala si do něj cukr a překřížila oteklý kotníky. Nikdy mě nepřestalo bavit si s ní povídat. Pokaždý když za ní přijdu, si

říkám, že to musím dělat častěji. Že mě to baví a máma to potřebuje, když je teď sama. Ale samozřejmě to neudělám.

„Mami? Jak jsi tehdy tátovi zlomila nos...“

Máma přikývla a promnula si oči.

„Měla jsi tak zvláště vystrčenej prst... Nikdy jsem nic podobnýho neviděl, a to jsem chodil na judo i na karate... a ty jsi nikdy... kde ses to naučila?“

Máma předpažila pravou ruku. Prsty měla trochu oteklý od artritidy, prsteny už nenosila.

„Takhle,“ řekla a otočila pěst, abych se podíval. Palcem ohnutým do pravýho úhlu si zespodu podpírala prostředník, který jí tak sloužil jako husitská zbraň.

„Kde ses to naučila, mami?“

„Můj táta mě to naučil,“ řekla a zavřela oči.

„Tvůj táta?“

Děda, kterýho jsem nikdy neviděl, byl policajt, pochůzkář, co po městě pěšky honil galerku a sundával kočky ze stromů. Představa, jak svou pěti nebo desetiletou dceru učí fintu, jak jednou ranou zneškodnit násilníka, mě rozveselila. Starej policajtskej trik.

„Taky mě naučil, jak odrovnat chlapa kopem mezi nohy. Ale to jsem na tátu nikdy nepoužila,“ usmála se smutně a dopila zbytek čaje z porcelánovýho šálku.

„To je dobře,“ řekl jsem a pak jsme chvíli mlčeli.

„Vším jsem si, že jsi ze zdí sundala ty tátovy akvarely, mami,“ řekl jsem a odkašlal si.

„Ano,“ usmála se, „sundala. Bylo jich tolik... Vždycky ode mě čekal obdiv, pořád jsem ty pitomý obrazy musela obdivovat. Vždyť víš, jakej byl.“

„Jo,“ zamumlal jsem. Pomyslel jsem si, jaká je to škoda, že ho nikdy nechápala. Nebyl sice žádný Picasso, ale měl duši opravdickýho umělce. To máma nikdy nemohla pochopit.

„A když už tu teď není...“ pokračovala.

Zavrtěl jsem se na kožený sedačce v tátově pracovně a připadal si nepatříčně.

„... chtěla bych znovu dýchat. Konečně můžu dýchat.“

Přikývnul jsem; co se na to dalo říct?

Čestný

profesor

Posune si brýle na nose a pokrčí ho jako králík. Jakási Asiatka — Číňanka, Thajka, Japonka, Korejka? nevěděl, nedokáže je rozlišit — na sedadle přes chodbičku zuřivě klepe do klávesnice svého notebooku, i když je na vagonu jasně nakresleno, že se jedná o tichý vůz. Cvakání kláves připomíná kulometnou palbu. Dívka je velmi mladá, celkem pohledná, ale výraz má slaboduchý. Je mu jasné, že si na její klepání nemůže stěžovat, protože nikdo jiný nechápe, co to je mít příliš citlivý sluch, a tak na ni hází alespoň nevraživé pohledy. Rozhlédne se a uvidí volné místo o dvě řady sedadel dál. Přesedne si. Ťukání ovšem slyší i tam, jako by mu ta holka seděla přímo uprostřed lebky.

Chce se mu na záchod, ale neodvážil by se nechat tu kufr plný vzácných archiválií bez dozoru. Případná ztráta by byla nenahraditelná. Co je proti ní tlak močového měchýře?

Pět kilometrů před Aušpurkem vlak zastaví a nabere čtvrt hodinové zpoždění. Nikdo se neobtěžuje nic objasnit.

Ťukání té holky nabírá na kadenci. Nikomu jinému to, zdá se, nevadí.

Když vlak se zpožděním dorazí na nádraží, začne pršet. Nějaká Turkyně se dvěma velkými kufry do něj, zřejmě nechtěně, strčí, až v něm hrkne, ale neomluví se. Kozo, řekne jí v duchu. Tolikrát si už říkal, že toho cestování nechá. Tohle už je zcela určitě jeho poslední cesta. Německé univerzity platí za přednášky dobře, i když je o ně mezi studenty čím dál menší zájem a z poslucháren se přesouvají do stále komornějších místností, kam dorazí kolem sedmi studentů, z nichž obyčejně tři odejdou v půlce. Teď má ale převzít čestnou profesuru, svou první a zřejmě také poslední, vždyť před měsícem dovršil osmdesát let věku. Každopádně ale jeho poslední cesta, to se zařekl.

Dav ho tlačí k východu; je zřejmé, že bude vlak honit zpoždění a ve stanici bude stát jen krátkou chvíli, a tak všichni nervózně spěchají, aby stačili vystoupit. Nemá čas svůj kufr stabilně chytit, takže při sestupování ze schůdků ztratí rovnováhu a zavravorá. Narazí do tlusté Turkyně se dvěma velkými zavazadly. Kozo, zopakuje polohlasně. Trochu se mu zatočí hlava. Nejistě dojde k lavičce na perónu a na chvíli se posadí.

Psal si s nějakou asistentkou z fakulty, že mu prý přijde naproti k vlaku a bude mít v ruce ceduli s jeho jménem. Přes davy cestujících ale nikoho nevidí. Nevidí nikoho, ani když se lidé na peróně rozptýlí. Povzdechne si a vstane. Ve spáncích mu tepe. Představí si židli z tvrdého dřeva vedle svého pracovního stolu, pohled do dvora, kde touhle dobou kvetou kaštiny, a na chvíli zadrží dech. Pomalu kráčí

přes nekonečné nástupiště k východu z nádraží. Míjí stánek s kávou a preclíky s máslem. Z vůně kávy se mu začne navalovat. Nějaký muž huláká do telefonu: „Das habe ich nie gesagt! Das habe ich so nie gesagt!“ opakuje to jako smyslů zbavený. Muž vypadá, že se o něj pokouší kardio-vaskulární příhoda, snaží se zhluboka dýchat a klouby prstů druhé ruky se dotýká hrudníku. Je to tak dramatické, jako by se přihodilo to nejhorší, co vás může napadnout: vyhazov, rozvod, hemeroid.

Na konci nástupiště se o reklamní ceduli opírá mladá dívka, takové vemeno teprve, jakápak asistentka, a v ruce drží papír s něčím, co připomíná jeho jméno: Professor Hantsch. Jistě, nedokáže jeho jméno napsat správně, jako ostatně nikdo na Západě. Malé cvičené zvířátko, jehož jméno nemá cenu se učit, protože zase brzy zmizí v hlubokých hvozdech Východu. Povzdechl si. Jak tomuhle jelitu řekne, že potřebuje na záchod?

Dívka se zeširoka usmívá.

„Já vím, že je to jméno špatně napsané,“ řekne na přivítanou. „Omlouvám se, je to trapas.“

Má obrovské, dětské modré oči se spoustou dlouhých řas. Není vůbec nalíčená, ale vypadá svěže. Tak svěže! Der Himmel est leer, napadne ho.

Professor Hanč pohodí hlavou: „Vlak měl zpoždění.“

Dívka se usměje: „Nic se neděje, hlavně že jste tu. Máme čas, před přednáškou ještě zajdeme do hotelu, ano? Máte peníze na jízdenku?“

Poslední eura, která s sebou měl, utratil na drážďanském nádraží za Brötchen mit Frikadelle.

„Máte mi vyplatit diety,“ řekne, nedaří se mu neznít podrážděně.

Dívka pokrčí rameny a omluvně se usměje: „Já pro vás žádné peníze nemám. Na ústředí budou vědět.“

Holka pitomá. Profesor Hanč si uvědomí tlak v podbřišku.

„Chápu, že za to nemůžete, ale je to proti smyslu mé domluvy s univerzitou,“ štěkne a uvědomí si, že zní jako starý vztekly dědek. „To nevádí,“ mávne smířlivě rukou, „ale potřeboval bych si odskočit.“

Dívka zvedne ruku, aby mu ukázala, kterým směrem jsou záchody, a pak pokračuje v pohybu do vzpažení, protáhne se a zívne. „Počkám tu na vás. Nebo ne, počkejte, doprovodím vás.“

„Nejsem nesvéprávní stařec,“ potřese profesor Hanč hlavou napůl v žertu a káravě vztyčí ukazovák.

Na záchodě na sebe zkoumavě hledí do zrcadla, zjistí, že mu z uší rostou chlupy, stařecký nešvar! Nemilosrdně je vytrhne a uhladí si vlasy. Chlupy v uších, jídlo na oblečení, nedoslýchavost a poslech rádia příliš nahlas, zápach staroby, v policích špinavé nádobí, které již kvůli slábnoucímu zraku nikdy nelze dobře umýt... kdepak! On není starý! Jeho nedostanou! Až padne, bude to vestoje nebo na koni (na kterém v životě neseděl)! On ještě brázdí Evropu, a když si vzpomene, tak nestojí shrbeně.

Ta holka na něj přece jen čekala před záchodem.

„Všechno v pořádku?“ usměje se.

„No jistě. Čekala jste něco jiného?“

Ten doširoka rozevřený, okouzlený pohled modrých očí! Kde už to viděl? Koho mu připomíná? Narovná se a zhluboka se nadechne. „Tak kudy?“